

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 4. 1957, sp. zn. 5 Co 136/57

Číslo: 92/1957

Právní věta:

Pro přiznání nároku na důchod manželky podle § 26 zák. č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení, se vyžaduje, aby manželka se stala invalidním v průběhu manželství.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 16.04.1957

Spisová značka: 5 Co 136/57

Číslo rozhodnutí: 92

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod - manželky

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Ústí nad Labem zamítl rozsudkem z 20. prosince 1956, tedy ještě v době účinnosti zákona o národním pojištění, návrh na přiznání důchodu manželky podle § 64 odst. 1 zák. o nár. poj. v podstatě s odůvodněním, že navrhovatelka je sice invalidní podle tohoto zákonného ustanovení, že však invalidita nenastala za manželského soužití, nýbrž trvala již od narození.

Navrhovatelka se odvoláním domáhá změny tohoto rozsudku tak, že se jí přiznává důchod manželky podle § 26 zák. o soc. zabezpečení č. 55/1956 Sb. se zvýšením podle § 31 téhož zákona. Poukazuje se na ustanovení § 81 odst. 1 zák. cit. a ze srovnání ustanovení § 64 odst. 1 zák. o nár. poj. a ustanovení § 26 zák. o soc. zabezpečení, snaží se dovodit, že podle nového zákonného ustanovení se na rozdíl od dřívějšího stavu nevyžaduje ke splnění podmínek nároku na tento důchod, aby invalidita nastala během manželského soužití.

Krajský soud odvolání nevyhověl a uvedený rozsudek lidového soudu potvrdil.

Odůvodnění:

V § 26 zák. o soc. zabezpečení je ustanoveno, že manželce zaměstnance (důchodce), který získal dobu zaměstnání potřebnou pro nárok na invalidní důchod, nebo poživatele důchodu starobního, invalidního, částečně invalidního nebo za výsluhu let, náleží důchod manželky, jestliže se stala invalidní (§ 12 odst. 2), nebo dosáhla věku 65 let a není výdělečně činná ani nepožívá důchod podle předpisu o důchodovém zabezpečení nebo podle jiných předpisů.

Srovná-li se znění tohoto ustanovení se zněním dosavadního § 64 odst. 1 zák. o nár. poj. je nutno dospět k závěru, že podmínky nároku na důchod manželky byly v novém zákoně stanoveny podstatně shodně s podmínkami dosavadními. Ustanovení § 26 zák. o soc. zabezpečení má jen jinou formulaci a rozdíl je spatřovat jen v tom, že podle tohoto ustanovení se nevyžaduje, aby manželství trvalo jeden rok. Že tomu tak je vychází najevo z důvodové zprávy k tomuto ustanovení, v níž je pouze uvedeno, že se zachovává dosavadní stav a že v podstatě je převzato ustanovení § 64 zák. o nár. poj. Vyplývá to – pokud jde o otázku doby vzniku invalidity – již ze znění nového ustanovení samého. Je-li tu totiž stanoveno, že důchod manželky náleží manželce zaměstnance (důchodce), jestliže se stala invalidní, nelze tomu rozumět jinak než že důchod ten náleží manželce, která se stala invalidní jako manželka, tedy v době manželského soužití. Kdyby bylo úmyslem zákonodárce nevázat nárok na vznik invalidity během manželského soužití, nelze předpokládat, že by užil slov „se stala invalidní“, neboť by stačilo ustanovit, že je invalidní, tak jako je dále jako další podmínka v přítomném čase stanoveno, že není výdělečně činná ani nepožívá jiný důchod.

Smyslem ustanovení o důchodu manželky nemůže být, aby tento důchod byl přiznán i manželce, u níž vznikla invalidita již před uzavřením manželství. To vyplývá konečně i z pojmu invalidity podle § 3 č. 1 vyhl. č. 250/1956 Ú. l. (neschopnost vykonávat obvyklé práce spojené s vedením domácnosti pro trvale nepříznivý zdravotní stav) a z účelu a funkce manželství, zejména z povinnosti manželů vzájemně si pomáhat a pečovat o uspokojení potřeb rodiny (§§ 15, 19 zák. o právu rod.).

Z uvedeného vyplývá, že podmínkou nároku na důchod manželky podle § 26 zák. o soc. zabezpečení je, že manželka se stala invalidní v době po uzavření manželství. Takový nárok není dán, byla-li manželka invalidní podle § 3 č. 1 vyhl. č. 250/1956 Ú. l. již před vstupem do manželství. Tomu je tak však podle zjištění lidového soudu právě v daném případě. Proto rozsudek lidového soudu odpovídá stavu věci i zákonu.